

lesarabrøv

Avleiðingarnar av førða politikkinum

At møguleikarnir hjá okkara folki at liva í hesum landi eru nógv versnaðir seinastu tvey árin, kenna allar løntakarar sviðan av. Fyri at vísa hvussu vánalig stóðan hjá vanligum løntakarum er, hava vit gjørt eina kanning, ið vísir hvat skal til hjá einum

vanligum húski (tað er maður, kona og tvey børn), fyri at fáa endarnar at røkka saman.

Níðanfyrir hava vit sett upp leypandi útreiðslur (í miðal) í einum vanligum húsarhaldi (óansæð býlisviðurskifti):

	kr.	Útreiðslur pr. viku	Útreiðslur pr. mánaða
Matur	—	800,00kr.	3.200,00
Reingerðing, toilet, hond-o.a. til húsarhaldið	—	200,00—	800,00
Klæði	—	—	1.000,00
Bløð	—	—	150,00
Sjúkrakassi	—	—	100,00
Sjónvarp	—	—	100,00
Útvarp	—	—	100,00
S.E.V.	—	—	750,00
Olja	—	—	900,00
Telefon	—	—	320,00
Leypandi útreiðslur í alt pr. mánaða			kr. 7.420,00
Leypandi útreiðslur í alt pr. ár			kr. 89.040,00

Tað er einans 1 av 4 húskjum, sum vildi klárað seg, og er tað húski 2, sum leigar fyri kr. 4.000,00 um mánaðin.

Fyri at megna at forvinna kr. 32.074,94 áðrenn skatt ella kr. 16.396,97, sum er avlop eftir skatt, má húski 2 hava tvær fullar inntøkur, t.v.s. arbeiði hvønn dag, og má hetta sigast at vera eitt ókent fyrbrigdi hjá mongum húski í dag. Minnst skal eisini á, at um vit rokna við kr. 1.500,00 í flutningi um mánaðin (hetta er í flestu forðum alt ov lítið), kemur húski 2 heldur ikki at fáa tað at mala runt; har kemur nevniliga at vanta (18.000,00 ÷ 15.395,97) kr. 2.604,03.

Hini húskini (húski 1, 3 og 4) klára seg ikki. Tað er skelkandi, at húski 3, við tveimum fullum inntøkum og einum húsaláni uppá kr. 500.000 ikki kann forvinna fyri tað mest neyðuga — vit skulu jú minnst, at hetta húski eins og hini ikki hevur eitt reytt oyra til ferðaútreiðslur.

Stóðan er vónleys!

Hvussu skulu fólk kunna klára seg við einari inntøku?

Hvat skal henda við teimum, sum hava egin hús og lán uppá kr. 500.000? Tey eru nógv, og er ætlanin at øll hesi skulu sleppast upp á fjall?

Hvat við teimum, sum noyðast langan veg til og frá arbeiði?

Eitt er heilt víst:

Verandi gongd hevur ikki einans sorlað landsins búskap, men tað sum verri er. Gongdin kemur eisini at oyðileggja stóran part av teimum familjum, sum í treiskni royna at livbjarga sær her. Og tær socialu avleiðingar, ið kom at standast av hesum, verða av økendum støddum.

Leggjast má á annan bógv

Dyljast kann ikki yvir, at nøkur her á landi hava livað yvir evni í fleiri ár millum annað við hjálp av lánøku, spekulatið (í flestu

forðum við slanguni úr landskassanum) og minkandi uppsparing.

Hetta hevur so havt við sær eina rísa stóra úttanlandsskuld, ið skal gjalda aftur í tann mun, hon ikki verður sanerað ella avskrivað.

Tey lægstlønitu og aðrir løntakarar í samfelagnum eru beinleiðis bundin at afturbera tann part, sum landskassin heftir fyri, og óbeinleiðis noyðast tey gjalda restskuldina gjøgnum hækkandi vøru- og tænastuprisir.

Útrokningarnar vistu, at eingin vanligur løntakari kann spara — tiansheldur fáa endarnar at røkka saman. Tað má tí vera eitt ófrávikiligt krav frá arbeiðarafjöldini, at hesi sleppa undan at afturbera ta spekulatiðsbyrðu, sum fjöldin nú livist undir. Skal arbeiðarafjöldin vera við til at lyfta í felag, má løntakarinn fyrst fáa endarnar at røkka saman.

Fyrsta treytin fyri at hetta kann lata seg gera er, at skapað verða nýggj arbeiðsplass, fyri at koma arbeiðsloysinum til livs. Á henda hátt kann minnst um tær samfelagsligu útreiðslurnar á tí sociala økinum. Harnæst má skapað eitt hægri inntøku-støði, samstundis sum skatturin verður lækkaður á lág- og miðalinntøkurnar.

Verður hetta gjørt, koma lág- og miðalinntøkurnar møguliga at verða á einum slíkum støði, at nakað verður at spara upp av, og er grundarlag tá fyri, at eisini hesir løntakarar kunnu taka tøk.

Politisku myndugleikarnir verða noyðdir at koma við alternativum til vinnuskapandi endamáli, um ikki ætlanin er at reka meginpartin av Foroya fólk av landinum.

Bikarið er fult! Nú má vend koma i, og aðrar krefrir koma til. Hetta er best bæði fyri land og fólk.

Tórshavn tann
21. september 1990
Vegna Foroya
Arbeidarafelag
Ingeborg Vinther

Vit kunnu nú taka 4 dømi uppá, hvat eitt húski (dømi 1 = húski 1, dømi 2 = húski 2 osfr.) skal forvinna, tá tær leypandi útreiðslurnar eru sum omanfyri. Galdandi skattalóg-gáva er nýtt sum útrokingarstöði, og úrslitið saman við fortreytum siggjast á talvuni.

Fortreytir	Dømi 1	Dømi 2	Dømi 3	Dømi 4
Býlisviðurskifti	Húski býr til leigu	Húski býr i til leigu	Húski býr i egnum húsum	egnum húsum
Tal av inntøkum:	1 inntøka	2 inntøkur	1 inntøka	2 inntøkur
Figging av egnum húsum:				
Lán (húsalán o.a.)	,00	,00	500000,00	500000,00
Árligir avdráttir 1. árið	,00	,00	20000,00	20000,00
Rentur 1. árið	,00	,00	60000,00	60000,00
Útreiðslur:				
Leypandi útreiðslur	89040,00	89040,00	89040,00	89040,00
Leiga	48000,00	48000,00	,00	,00
Barnansing	,00	36000,00	,00	36000,00
Rentur og avdráttir av húsum	,00	,00	80000,00	80000,00
Viðlíkahald hús	,00	,00	1200,00	1200,00
Samlaðar útreiðslur	137040,00	173040,00	181040,00	217040,00
Skattaviðurskifti:				
Løntakarafrádráttur	8800,00	8800,00	8800,00	8800,00
Persónsfrádráttur	4500,00	4500,00	4500,00	4500,00
Barnafrádráttur	4000,00	4000,00	,00	,00
Rentufrádráttur	,00	,00	25200,00	25200,00
Kommunalskattaprocent	16%	16%	16%	16%
Roknað út frá omanfyri givnu fortreytum, verða tær neyðugu inntøkurnar fyri at klára javnvág áðrenn skatt hesar	256979,10	158800,00	115741,18	317266,67
Eftir galdandi sáttmála er ein árlig inntøka henda (her er 1,5 vika drigin frá fyri skeivar heilidagar og í fritíðarløn er roknað 12%)	153308,06	153308,06	153308,06	153308,06
Íræstandi inntøka pr. húski ÁÐRENN SKATT (negativt fortekn merkir avlop)	103671,04	-32074,94	163958,61	6900,55

Fortreytir og úrslit av útrokningum av neyðugari inntøku hjá 4 ymskum húskjum

Vit gera gamla gólvið sum nýtt

Slípa, avsyra, lakkera trø, kork, vinyl, flisar, trappur. Lútvíðgera gamalt Djúpreinsan av teppum og linoleum.

Vit koma um alt landið.

Bindandi tilbøð verða givin. Ókeypis vegleiðing.

Gólv-tænastan
Tlf. 18875